

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo

Kronprinsens gate 9
Postboks 1708 Vika
0121 Oslo
Tlf: 21 02 18 00
Faks: 21 02 18 01
postmottak@nokut.no
www.nokut.no

Saksbehandler: Gro Hanne Aas

Vår ref:
09/295 -8

Vår dato: 18.12.2009

Dir. tlf: 21 02 18 26

Deres ref:
200801865-/HAK

Deres dato: 18.09.2009

Høringsuttalelse om etablering av Sentre for fremragende utdanning (SFU)

NOKUTs styre fattet i sitt møte 17. desember 2009 følgende vedtak for etablering av Sentre for fremragende utdanning (SFU):

NOKUT ser svært positivt på satsninger på utdanningskvalitet som opprettelse av Sentre for fremragende utdanning. Det trengs incentiver for å belønne og utvikle utdanningskvalitet og heve utdanningsoppgavens status. Når det settes i gang en ordning som modellerer seg på Sentre for fremragende forskning må ordningen organiseres slik at den lever opp til ambisjonene om fremragenhet på linje med sentrene for forskning.

Utredningen er god og inspirerende lesning. I høringsseminaret om utredningen 10.11.09 kom det viktige innspill om blant annet finansieringsordninger, organisasjonsformer og kriterier for tildeling som bør tas hensyn til i den videre utformingen av ordningen.

Det ble også påpekt at betydningen for utdanningskvalitet av samspillet mellom utdanning og forskning er lite diskutert i utredningen. NOKUT vil framheve at samspillet mellom utdanning og forskning må få en sentral plass når utdanningskvaliteten vurderes.

En forutsetning for igangsetting av ordningen er at det utvikles et sett av utvalgskriterier som tydelig angir hva som vil bli vektlagt ved vurdering av senterkandidater og hvilken dokumentasjon som kreves.

NOKUT ønsker på det nåværende tidspunkt ikke å uttale oss detaljert om ordningen, men stiller spørsmål ved enkelte elementer i forslaget.

Kriteriene som er forslått for tildeling som Senter for fremragende utdanning er:

- Fremragende kvalitet på utdanningsvirksomheten
- Evne og vilje til utvikling og innovasjon av utdanningsvirksomheten
- Evne og vilje til spredning av kunnskap om og erfaringer med god praksis

Med utgangspunkt i den nærmere framstillingen av tildelingskriteriene kan det spørres om det legges for mange gode intensjoner inn i ordningen, og om dette kan føre til en uønsket skjevhet i utvalget av miljøer som vil konkurrere om statusen som Senter for fremragende utdanning.

NOKUT mener at tildeling av status som Senter for fremragende utdanning bør skje gjennom helt åpen konkurranse slik tilfellet er for Sentre for fremragende forskning. Alle fagområder bør i utgangspunktet ha like muligheter for å nå opp i konkurransen. De to første kriteriene – fremragende kvalitet på utdanningsvirksomheten og evne og vilje til utvikling og innovasjon av utdanningsvirksomheten – er uproblematiske i så måte. NOKUT er imidlertid bekymret for at miljøer med svake koblinger til utdanningsforskning ikke vil oppleve seg som, eller kanskje ikke sees som, reelle kandidater pga krav som ligger i det tredje kriteriet: Evne og vilje til spredning av kunnskap om og erfaringer med god praksis. Enkeltkriteriene under hovedområdet spredningskvalitet er ikke nødvendigvis ekskluderende, det er vektningen av hovedområdet som kan få en slik uønsket effekt.

NOKUT mener at spredning av erfaring og god praksis fra sentrene for fremragende utdanning bør løses på en annen måte. Et forslag er at oppgaven ivaretas på nasjonalt nivå av et eller flere samarbeidende utdanningsvitenskapelige miljø. Med tilstrekkelige midler vil et slikt miljø eller nettverk av miljøer kunne bli sentrenes diskusjonspartnere, kritiske venner og formidlere til sektoren for øvrig. NOKUT stiller seg bak utredningens vektlegging av at det må tas i bruk flere tiltak for å styrke utdanningskvalitet og undervisningens status i høyere utdanning. Det må antas at et eventuelt miljø med nasjonalt ansvar også ville kunne bidra til andre ordninger for å fremme utdanningskvalitet.

Stjernøutvalget foreslo at NOKUT skulle forvalte ordningen med slike sentre. Komiteen bak utredningen mener at oppfatningen av NOKUT som et kontrollorgan gjør at NOKUT ikke bør forvalte ordningen, og foreslår at KD forvalter ordningen. I endringen av lov om universiteter og høyskoler i 2009 ble formuleringene om NOKUTs oppdrag endret. NOKUT er nå pålagt å stimulere til kvalitetsutvikling som sikrer et høyt internasjonalt nivå i utdanningstilbudene ved institusjonene, og også å søke og bistå institusjonene i deres utviklingsarbeid. En forvaltning av ordningen passer inn i NOKUTs endrede mandat, og NOKUT har erfaring med å samarbeide med sakkyndige. Dersom KD ikke selv ønsker å forvalte ordningen kan NOKUT påta seg oppgaven. Det vil i alle fall ikke være fornuftig å etablere et nytt organ for å forvalte ordningen med Sentre for framragende utdanning.

Med hilsen

Terje Mørland
direktør